

Oglaš. pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novec predbrojbu, oglaš. itd. šalje se naputnicom ili položenicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja tučno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravičtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Maholja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvar, u nesloga sve pokvari».

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Novskani dopisi se ne vraćaju nego podpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarinom sto je 10 K u obće, a godišnja 5 K za seljake i nagodina 5 K 50, odnosno K 2-50 na pol godinu.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pređini broj stoji 19 h., za ostalih 20 h. koli u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1, kamo neka za naslovitiju svapisma i predplata».

Glavna skupština političkog društva za Hrvate i Slovence Istre obdržavati će se u **ponedjeljak** (mjesto nedjelju, kako bijaše u prošlom broju javljeno) **dne 26. februara o. g. u 2 sata po podne u prostorijama društva „ZORA“ u Opatiji** sa sljedećim dnevnim redom:

1. Nagovor predsjednika.
2. Izvještaj tajnika.
3. Izvještaj blagajnika.
4. Promjena pravila.
5. Izbor novoga odbora i
6. Eventualia.

Preporučamo toplo svim članovima društva, da sudjeluju mnogobrojno kod te važne skupštine.

ODBOR.

Sa financijalne direkcije u Trstu.

Kao da ljudima na trčanskom ravnateljstvu financije nije pravo što si Vi, g. uredniče, dozvoljavate osudjivati njihov rad oko napredka i razvitka velike Germanije na ovim obalim našeg Jadranskog mora. Ravnatelj i njegov „junak“ htjeli bi svakako pobiti Vaše članke u zadnjim brojevima N. S., traže ova gospoda svoje zagovornike čak među slavenskim pisaričkim osobljem, nebi li tako putem ovih proturali kakav članak u njihov prilog u koju slovensku ili hrvatsku novinu Primorja. Ali, gospodo, našo su tvrđine bile živa i gola istina, a činjenice ne daju se tako lako pobiti. Da dokazem ispravnost Vaših tvrdnja, dozvolite mi, da iznesem u Vaš list nekoliko konkretnih slučajeva, koji se odnose na zatiranje našeg jezika i na mačuhinsko postupanje sa našim hrv.-slov. činovničtvom na ovdšnjem ravnateljstvu financija.

Tvrdili ste da se naše mladje pravnike ne prima u službu, to je posve ispravno. U studenom 1910 bila je n. pr. odbijena molba svršenog pravnika Kumbatovića. U ožujku 1911 svr. prav. Slavić praćen od svojeg prijatelja pošao je u osobnog referenta Dr. Helda da zatraži za mjesto. Odgovoreno mu bijaše da niti ne prikaže molbu jer da su sva mjesta popunjena, a kad je htio poći osobno k ravnatelju, g. mu je osobni referent kazao, da je uzaludno poći, jer da će mu gospodin baron kazati isto, kao što mu je i on rekao. U listopadu prošle godine bio je svršen pravnik Ganza također kod Dr. Helda i ali i njemu bijaše odgovoreno isto što i gosp. Slavcu, pa tako ova dvojica nijesu niti prikazali svoje molbe, pošto su znali u prijed, da će im biti nepovoljno riješene.

Sedmicu dana nakon što je bilo Hrvatu g. Ganza odgovoreno da nema mjesta bio je imenovan na ovom financijalnom ravnateljstvu Njemaac Dr. Faber, a iz Vašeg prvog članka, pod naslovom „Progon hr-

vatskog jezika na financ. ravnateljstvu u Trstu“, kako je to već i javnosti poznato, imenovan je drugi Nijemaac, dočim je ovih dana kao treći u toj sretnoj trojki, bio primljen neki Dr. Zimmermann, primorski Nijemaac.

Naravno sva ova trojica dobila su odmah svoj adjutum, jer su dotična mjesta bila izpražnjena. Nije izključeno da će sada g. referent, Dr. Held izjaviti, da su pripravni primiti takodjer i kojeg Slavena, ali ovaj nesretnik morao bi mjesec i mjesec čekati na onaj mršavi adjutum, a u to vrijeme raditi za sebe i kao prevadjač za svoje predpostavljene svabe i talijane, pošto su sada sva mjesta sa adjutumom pokrta. I novčano su njemački činovnici privilegovani! Dočim su koncem prošle godine svi praktikanli njemačke narodnosti dobili svaki po sto kruna remuneracije, našim nisu dali niti pribijene pare.

Tajnik i osobni referent Dr. Held, Njemaac, dobio je za god. 1911. 600 kruna remuneracije, dočim ostali nekoi komesari i tajnici dobili su samo K 30 svaki.

Eh vidi se da Nijemce mora da čeka velika zadaća oko ostvarenja misije koju oni nazivaju „Drang nach Süden“, zato se bolje „junake“ te ćete dočieno i na gradjuje!

Ali ovi „zalostni odnosaji ne vladaju samo kod činovnika pravnička već i kod pisaričnog osoblja. U računarskom odjelu našeg ravnateljstva od 100 činovnika imade samo 10 Hrvata i Slovenaca; dakle desetih dio prama 23 pučanstva zemlje. Da je shćeno i kod ostalih odjela o tome ne treba niti da trošimo riječi, navadajući same brojke.

Kod financijalne direkcije smatra se Trst za čisto talijanski grad. Kao primjer ovoj našoj tvrđini neka posluži činjenica, da je do ove godine obstajao kod porezne administracije Trst I. izkaz onih osoba kojim se imaju šaljati slovenske pozive i fasilje. Oraj je iskaz sadržavao samih 30 imena osoba, koje bi imale pravo da dobiju slovenske dopise premda spada u djelokrug spomenutog ureda veliki dio trčanske okolice!

Gospodine barune, kada ćete svršiti preziranjem našeg hrvatskog i slovenskog jezika? Tvrdju vam riječ zadajemo, da dokle ne postignemo ona prava koja pristojne našem narodu i našem jeziku u ovoj pokrajini, gdje tvorimo 23 pučanstva, nećemo mirovati. Kada plaćamo državi poreze, zahtjevamo od iste da njezini činovnici postupaju s nama jednako kao i sa drugim narodnostima, da naša djeca budu primljena u državne službe isto tako, kao što bivaju primani i vaši Niemci i prijatelji Vam Talijani, te budite uvjereni da Vam neće ništa pomoći ako pošaljete cietu četu Vaših podčinjenih činovnika, da Vas obrane i da Vašoj upravi slavopjese pjevaju. Vrijeme je već jednom, da nestane sa javnih ureda, ova dočadajnja mrežja i neprijateljstvo prema našim hrvatskim i slovenskom jeziku: dok toga nebudete se ćemo mirovati.

Jedan proglaš na Istrane od g. 1848.

U uskršnom broju „Naše Sloga“ dne 13. aprila pr. g. priobćili smo protest općinara Kastavskih sa 682 podpisa na ces. kr. Ministarstvo proli uvedenju talijanskog jezika u urede, škole i crkve u Istri. Slučne proteste činile su g. 1848 i ostale naše općine u Istri.

Za burno doba god. 1848. obstajalo je u Zagrebu društvo „Slavenska Lipa“ poput onoga u Pragu. Stanko Vraz bio mu tajnikom.

Bili će stalni u savezu sa gornjom štedu zanimivi proglaš na Istrane, što ga je dne 22. prosinca 1848 izdalo društvo „Slavenska Lipa“ u Zagrebu. Original-iskamcu posjeduje g. Kazimir Jelušić načelnik u Kastvu, koji ju je g. 1869. dobio iz ostavine pok. popa Andreje Marot Jurjenica u Kastvu.

Proglaš glasi:

Mila bratjo Istrianci!

Serca su nam junačka od mila poigrala kad smo mi iz vaše protestacije od 14. pros. razumiel, kako se vi, mila bratjo, muževoim odvažnošću tudjinstva otresate, kako se vi kao vierni sinovi slavjanske majke sjećate milog roda svoga i junačke kolevke svoje.

Zato mila bratjo, pozdravljamo vas iz pobratimске zemlje ove, nekadašnje i ako bog da i buduće domovine vaše. Pozdravljamo vas i sirmo iz daleka ruke naše, da vas zagerlimo kao jednorodnu i ljubljenu bratju svoju, blagosilvljujuci zemlju onu, koja vas je kao neporučiva stena u sred mora sinjeg, pokraj toh nenavidnog tudjinstva, tako duhan i telom zdrave sačuvala na diku obce jugoslavjanske domovine vaše.

Protestaciju ovu predložilo je već društvo ovo presvietlomu Banu našem, kao takodjer gospodinu ministru našem baronu Kulmeru s tom melbom, da bi on želje vaše po zaključku članka XI. o našeg ovogodišnjeg sabora kod prijestolja carskog podaprieli.

Mila bratjo! Teci će voda kad je neg da tekla!

Poznato je dobro namu, kako vi ljubljenu bratju naša pokraj sinjeg mora toga zanemareni od svakog do boga, postuđenom kamenu sirotno živite; poznato nam je podobro da bi zemlja vaša u bratinskom savezu sa jednoplemenitom bratjom blagostanjem svake vrsti procvietati mogla da bi se onaj tužni zanat uglijarski, koga vaši sromasti seoski žitelji zumese, za preramiti od dana do dana golu dušu svoju, — u trgovinu i zanat svake vrsti pretvoriti mogao, samo da bi tko bio, tko bi vas ljubio, tko bi kamenite gerve vaše milosrdnim okom promotrio, da bi nada sobom ikega imali, komu stece nje tvrđde od kamena.

Mili rođe! Nadaj se i očekiva, sretno doba pun povjerenja u jednokrvnu bratju sručju, nije doba ono više daleko gdje se se kamenita vrata na krasnom gradu

Rieci, keg toh ljubite, vami za navieke otvoreni, gdje će bogata plav i vaše narodne sreće brođiti od jednoga do drugoga vašeg grada primorskoga.

Do toga sretnog cilja nadamo do skora do prieti samo ako vaša kriepka rodoljubiva volja postojana bude o čem nedvojimo.

Molci vas, da nam u neoprestanom obćenju odkrijete sve prošle rane vaše, koje heka traže, da se sa svom moćju duha slavjanskoga za njegov pobornu, ostajemo u toj želji, da budete i nadalje proroci duha našeg, da životvorno slovo vieka našeg razprostrete kraj tog sinjeg mora od sela do sela, od grada do grada.

Ješter jednom primite sveserdni pozdrav naš.

Iz Zagreba grada 22. prosinca 1848.

Društvo slavenske Lipa na slavenskom Jugu.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Veliki ples za hrvatske škole. Oraj najavljenim ples obdržavao se je prošle subote u svim prostorijama Narodnog Doma. Jest u svim prostorijama, jer je toliko bilo svieta, da su sve prostorijske bile pune. Priznati moramo, da nas je ogromna broj občinstva iznenadio, posjet je bio preko svakog očekivanja. Takavim plesova riečko je vijetih, osobito u Puli ne, te s ponosom ističemo i mi kao što su to opazili i drugi ljudi naše narodnosti, da je taj ples bio jedan od najljepših plesova u Puli ne samo brojem občinstva, nego svojom elegantnošću, skladnošću, odličnim goštvima, lepim uredjajem, n-prisiljenom a iskrenom veselosti i sretljivosti te onom radom gostiljubivošću, koja odlikuje sve Slavene. Plesna stvarana puna ko sipak, te su pjesaci i plesačice, premda u sto muka radi gužranja i tiske, vrlo rado i veselom i hotom uz zvukove vojničke glazbe pokazivali kako je tko mogao bolje.

Na pozornici vidimo maage ugledne i odlične gostove kojuma odborici nastoje svom pripravnošću pružiti što ugodniji boravak, a naš dični gospodar Niko, pokrovitelj plesa, ko da leđbi nad svima, razdragana gleda sve prigledava, ljubezno nagovara, budno pazi da sve i svakomu bude u redu i po volji.

A što da ređemo o našim milosrdnim gospodjama i gospodjcama? One marljivo žurno poskakaju oko gostiju nudeći na prodaju svakvrstne stvari i marno poput pčelica sabiru gros po gros to krunice i kruna po krunu do plote, natječu se tko da više utri — a sve za naše hrvatske škole, za materin-ku našu. A upravo nam tako se obđaju i trgovci na trgovačkim od zanata, a: su zatim i rodoljub-

kinje, i eto uzroka spretnosti, a sve opet za materinski riječ za naše hrvatske škole. Kruna svemu tomu bio je onaj lijepi sklad, sloga i ljubav, što je te večeri spajala ona mnogobrojna srca slavenskog svijeta. Moć materinski riječi svladala je te večeri posebna mišljenja i uvjerenja te sdružila slavenska srca u jedno, koje ima za sve da kuca i bije.

I tomu oduševljenju ni kraja ni konca. U četiri sata u jutro vidjesmo još sve onako na okupu kao u početku: sve je bilo još na svom mjestu, nepokazujući nikakvog napora izim možda kojeg plesača ili plesačice; jer ni u 4 jutrom nije se moglo slobodno dvoranom okrenuti radi prevelike stiske i natrpanosti.

Radi tako liepog moralnog uspjeha, nije mogao izostati ni izdatni materijalni uspjeh, koji je što na ulaznici a što prodajom te od tombule donio oko 4000 kruna za hrvatske škole. Tom uspjehu radovalo se već iste večeri svako slavensko srce, odakle i ono veliko oduševljenje. Da je sve to tako liepo ispalo svakako ide u prvom redu velika hvala celokupnom plesnom odboru sa na čelu pokroviteljem plesa g. Nikom vit. Mardesićem, zatim našim poštvoznim domorodkinjama, koje su mnogo doprinile toli krasnom ispadku. Naš narod pokazao je pak te večeri, kako zrelo shvaća važnost prosvjete u narodnom jeziku i kako željno hlepi za svojom narodnom prosvjetom i vapije za školom. To bi imao biti vlastodršcima ponovni momento, da hrvatski narod u Puli ne će prestati boriti se makar morao upotriebiti i najskrajnja sredstva dok ne dobije škola u svom narodnom materinskom jeziku.

Svaki pak, koji je budi sto doprinio uspjehu tog liepog plesa, dobio je najveću zadovoljstvinu onim ogromnim prisućem našeg naroda, kao što je i uljeha svakom rodoljubi kad vidi, da još živi narod, koji znađe i čuti što je to borba za materinski riječ!

Veliki ples Sokola Kako javismo već u subotu dne 10. o. mj. biti će „veliki ples“ što ga po svakogodišnjem običaju priredjuje I Istarski Sokol u Puli u velikoj dvorani „Narodnog Doma“. Uz ostale druge plesove, plesat će se i ove godine hrvatski narodni ples „Kolo“, koji se marljivo uči za tu večer. Nadamo se „da će naše općinstvo i ove godine poput prijateljskih u velikom broju posjetiti „veliki ples“ Sokola, što taj ples po prirodi priprema i zaslužuje, a s druge strane pak naći će posjetici na velikom plesu i ove godine dovoljno zabave i one žive veselosti, koje su nam uvijek pružali dojakosnji „veliki plesovi“.

Početak plesa je u 8 i pol s. u večer. Ulaznica za članove K 1, za nečlanove K 2; za obitelji članova K 3, nečlanova 5 kruna.

Braća Sokoli u Sokolskoj odori ne plaćaju ulaznice. — Odielo: muški: sokolsko ili crno; dame: plesno.

Veliki ples Dalmatinskog skupa u Puli biti će dne 17. o. mj. u dvorani „Narod. Doma. Poblje u budućem broju.

Nadvojrođa prijestolonasljednik Fran Ferdinand, tani opet, kako doznajemo, koncem ovoga mjeseca na duhu boravak sa svojom obitelji i pratnjom na Brione.

Prestao štrajk u Puli. Radnici, koji su namješteni u gradskim poduzećima u Puli i koji su bili radnju napustili jer su loše plaćeni i jer im obćina nije ispunila obećanja, vratili su se u petak večer na posao posto je obćina djelomično pristala na njihove zahtjeve. Gospoda na obćini morali su popustiti pred pritiskom javnoga mnijenja i usljed grozje ostalog radništva, koje bi bilo inače zaposlilo radnju. Nama je drago da su radnici došli do krvavo zaslužene poboljšice i da je opet jednom dokazano liberalnoj gospodi, da se po

sriedovieću neda više ni seljakom ni radnikom vladati.

Srbsko meso u Puli. U gradu pronosi se glas, da će cene mesu nizko pasti jer da se je glavarstvo obćine obratilo na srbsku agenciju u Trstu, koja da je našoj obćini stavila razne ponudbe, o kojima da će obćinsko vieće skorih dana viećati.

Lošinjski kotar:

Sjajni ples c. kr. veteranskog društva u Cresu. Naši čestiti veterani, a imade ih oko stotine, priredise i ove godine, dne 3. t. mj. u krasno nakicenoj velikoj dvorani „Narodni Dom“ svoj obćajni ples. Povrh moralnog uspjeha imalo je društvo i materijalne koristi a to je i pravo, jer je naše veteransko društvo sastavljeno većim dijelom od naših čestitih kopaca; ne samo patriotična, nego i humanitarna organizacija. Temelj joj je i uedjusobno pripomaganje, kao i ostalih udova i djece svojih umrlih članova.

Iz Nerezina. Zabave, što se u našoj obćini predstavljaju, veoma su nam mile, pak s ponosom zelimo stogod i našoj braći širou mile nam domovine o njima stogod javiti.

Prva, koja se obdržavala još u adventu „Dvije majke“ bila je predstavljena od naših dječih i rodoljubnih djevojaka pod vodstvom naše revne gospodje učiteljice Jakove Sučić. Istina, ista joj zadala mnogo truda i muke, ali je zato imala i zadovoljstvinu, koli sa strane predstavljajca, toli sa strane publike. Predstavljajce su ju znate baš fino izvesti, a na licima publike vidjelo se oduševljenje, što se i višekratnim plesanjem i potvrdilo.

Druga je bila „Božićnica“. Priredila je djeca našeg zabavišta. Milota bila Vani je gledati nevinu dječicu, kako su se ona znala kretati. Istaknuti mi je napose malog kapelnika Tonića Zorovića i malu pohvalnicu Eldicu Lukež. U opće svi su se baš majstorski iskazali. Božićno je drvo bilo uprav fino okićeno, a djeca su sva na svršetku primila bebice, konjiće voća i slatkiša. I tu ide svaka pohvala gori imenovanog gosp. Jakovi Sučić.

Treću pak su nam priredila djeca hrv. pučke škole. Predstavljali su „Kažnjena lastina“. Gosp. učitelj Lukež pripravio im uloge i naučio ih na izust, te im veliku pripomoć gdje Sučić izvježbalo se ih baš majstorski. To su oni na pozornici i dokazali. Bilo je tu ljudi kao mravi na mravinjaku. Bila je i šaljiva tombola, prigodom koje je bilo smijeha i uživanja na pretek.

U kralzo imat ćemo opet nešto nova. Jedva očekujemo, da nas opeta naša mladoć pezbavi, pa mi već sada želimo najbolji uspjeh, preporučujući im nek idu samo tako i u naprijed, ne mareći na lasćenja izdajica i prodanaca. Svoji ste na svome, pa zato srčano naprijed.

Od 1. novembra vozi poštu između Osora i Lošinja automobil, vlastništvo Nerezinaca. Na stražnjem strani stoji napisano sa m o u tajh jeziku: I. R. posta Ossero Nerezine-Lussinpiccolo. Da nema onog 1. svatko bi si mogao misliti da smo tamo negdje preko mora u Kalabriji. Čudno da za to c. kr. ravn. posta i brzojavna nista ne zna. Pazienza . . . sve ima svoje vrijeme!

Nerezino 31. sljeđenja. Varavi učiti postansko-automobilistike službe Osor-Mali Lošinj.

Kad je svećano, uz sjajni reklam i sudjelovanje visokih ličnosti, bila otvorena automobilistična voznja među Matim Lošinjem i Osorom, mi prostodušni stanovnici ovih krajeva, za koje je slično obćilo bilo nešto izvanredna, nadaemo se, da će taj samovoz biti naša sre sjegur i točan. Ali jao! Izkustvo naš u malo mjeseci po-

dućilo, da automobil na ovim otocima nije drugo, nego faktirija, koja nas zavela u obmanu.

Automobil ide, ide, pa stane, opet ide, dok nanovo stane, u jednu riječ funkcioniira kao najgori od konja-postajaca. Tada konsorcij iznajmi kočiju nekog Passaretta iz M. Lošinja, ali podanika kraljevine Italije.

Postanska služba jest naprosto sablaznjiva. U jednoj samoj sedmici od 20. do 27. t. m. izgubila je pošta trikrat, velimo trikrat istodobni brzi parobrod Kotor-Tre, te je ciela pošta iz Cresu, Vrane, Osora, Nerezina, sv. Jakova i Cunsokoga zakasnila za 24 sata, a da ne računamo druga zakasnenja, koja su na dnevnom redu. Ne treba ni govoriti o nezadovoljstvu putnika, koji izgube brzi parobrod i trpe velike stete.

I sve se pušta nek ide za ljubav našeg neprispodobivog tajnika Bracco i našeg Rudolfa Soccich-a c. kr. poreznog oficijala, koji uzprkos zakona povjeravaju prenos pošte jednom talijanskom pudaniku.

Dne 29. pr. mj. u jutro pupovala automobilu crieva (obruč od gume) blizu Lošinja, te se jedva tamo dovukao, odkale se nije vratio još do danas. Poštu iz Lošinja do Osora se dovelo kočijom talijana iz Italije Passaretta, ali i ta zakasnila, jer je i Passaretta negdje na putu zakahljala. To se može dogodjati samo u ovom satrapatu pod protektoratom slavnog ravnatelja pošte g. Pattay a. Zar ćemo još pisati da je Bracco nadravatelj ravnatelju Pattay-u? Zar se tako sluzi državi, da se povjerava vožnju pošte jednom kažojeniku odnosno ljudjem podaniku?

Iz Creskog sandžakata. Prve nedjelje mesopusta obdržavala je mjestna legina podružnica u dvorani „circolo popolare“ (dove il dolce „maja moja“ suona) svoju glavnu skupštinu. Govorilo se, „da je izu predstavice „zaluskala“ svoju obćinu gromopucateljnu govoranciju, „donna Luuisa — Juppe Cullote“. Predsjednica-tajnica-blagajnica te legine podružnice je ravnateljica talijanske puč. škole, u kojoj budi mimogred rećeno, podučava odnosno iz narodjava 12, slovom dvanaest učiteljskih sila oko 220 slovom dvjesto dvadeset upisane djece, kojima jest preko 2/3 materinski jezik hrvatski a 1/3 svršava prezime na čič, id, čič. Osim tga imade tu jedne dječice, takozvani „manestrić“ iz Vtignana (Loznati), Aquilonie (Orlec), Cornacchiaru (Vrana), Morosana (Lubence), a imade ih još i iz dalekog Cariolana (Dragozetići)!!

Tekst govorancije kažu uzela je „la saccente oratrice“ dakako od nje toli ljubljenog, koli maltrahiranog Dantea, i to sljedeće stihove: „Se mala cupidigia altro vi grida — Uomini siate e non pecore matte — Si che il Gudeo di voi fra voi non rida“. — Na temelju ovog značajnog i sretno izabranog teksta, uspjelo joj je dokazati, dakako „alle pecore matte“, nepobitnu historičnu istinu, kako u gradu Cresu, dakle nel paese „del maja moja“ nit je bilo, nit je, nit će ikada biti „croala“. Jezik, kojim govori preko 2/3, cresana, nije nista drugo, nego talijanski dijalekat, ispremiješan sa kojom slavenskom riječju, unesenom „dai preti foresti politucanti“, koji silom, lažuju i prevarom (come il Gudeo) u crkvi i izvan nje nastoje utvriti u glavu ono 80%, svojim analfabetam kopacem, da je to tobože njihov materinski jezik! te se ne sramuju javno paće i službeno tvrditi, da je nas talijanski Cres, najhrvatskiji u Istri! — Na koncu prepručila je svima inače samo „alle pecore matte e a pecoroni cornuti“ da uvijek i svuda, osobito u obiteljima govore „nella lor dolce lingua del 21“. Pošto se pak mnogi tuže, osobito il onorevole presidente Cragin da se i in questa seconda rocca d'italianita odvise čuje „maja moja“ predložiti, da se svakog onog, odnosno onu koju se čuje govoriti „quella lingua“,

a ne bude govorio „da cornuto imbeccato“ kazni sa globom od 1 lire za „Legu“.

Tekst buduće redovite, propisane tješetne „konference“ u školskoj dvorani, uzet slobodan i besplatan za učenicke, učenicke i roditelje, biti će čujemo nastavak gornjih stihova: „Non fate come agnel, che lascia il latte — Della sua madre, e semplice e lascivo — Seco medesimo a suo piacer combatte (Purg. C. V.)

Nastojati će valjda opet osvjedočiti svoje prece „matte“, kako nije istina ono što „Giudei“ i o njoj kažu, naime da je i ona sisala „il croato latte“ od bersečke svoje majke „Skalamera“.

Njavljena „conferenza“ svršit će se, sa pjevanjem mješovitih čistokrvno talijanskih zborova učenica: „Stipančić, Ivanušić, Buničić, Bajčić, Dunković, Dujmović, Petrančić, Sigović, Hrčić i Keršić (tutto nomi inpronunciabili a una bocca . . . cristiana pardon italiana), te sa inpozantnim onim finalom iz opere „Traviata“, pjevanim po mlado češkom našem „Carusu“ (che sempre gentilmente si presta, u koliko mu to dakako dopusta slvan službeni posao): „calpesta il mio cadavere . . . ma salva il cervello!“

Krčki kotar:

Glazbeno društvo „Zvonimir“ u Baski priredjuje dne 10. o. mj. u prostorijama nove školske zgrade „koncertal“ sa biranim programom i plesom.

Početak točno u 8 s. na večer. Ulazne cijene: Sjedalo K 1— Stajanje K — 60. Dobrovoljni prinosi primaju se sa zahvalnošću.

Voloski kotar:

Javna skupština. U nedjelju dne 11. februara 1912. u 2 i pol sata poslije podne obdržavat će se u velikoj dvorani „Narodnog Doma“ u Voloskom velika javna skupština sa dnevnim redom: „Opći položaj u Istri s osobitim obzirom: na ovaj kotar“.

Računajmo s radećim narodom: Očajne su naše narodne prilike u Voloskom-Opatiji: vlada preko pangermanska baruna Schmidt-Zabierova marno nastoji oko toga, da općina volosko-opatijska spadne u njemačke ruke; talijanski avariste rade na namigljaj vlade ovog u prilog; socijaldemokracija, koja kod nas nema druge svrhe do one, da pod crvenom zastavom (kao najboljim izlazom) pridobije naš radeći element za dva spomenuta saveznika, radi nemurno i uspijeva postepeno.

Iz tih razloga nastaje pogibao, da danas sutra, kad se budu obavljali općinski izbori, oslanemo za bezeknuti, ko tečaj pred novim vrjatima; jer nema sumnje, da će u kritičnom času proti nama nastupiti sjedinjeni silama Nijemci, Talijani i socijaldemokrati, poduprti svi zajedno moralno i materijalno od Madzara. Ako sada maćohla naša popuni sva ovdješnja činovnička mjesta sa pionirima „Drang nach Osten“ a uz namigljaj talijanašina: ako socijaldemokracija nesmetano zauzmiđe sve to veće opsege; ako domaće naše radništvo, ukoliko se nije već izrodilo, ostane i nadalje nemarnim i apatičnim proti svakoj narodnoj akciji — nama je odzvonilo!

Nastaje pitanje, kako da suzbijemo te neprijateljske nastroje.

Razna su mnijenja u tome, a mi smo čvrsto uvjereni u tome, da je jedini izlaz taj, da uložimo sve sile u to, kako bismo čitavo slavensko radništvo u Voloskom-Opatiji i okolici okupili u jednom taboru, koji bi onda sloznm silama odlučno suzbijao sve narvale tuđih elemenata proti ovome.

Tu je zadaku imala i sadanja „Narodna radnička organizacija“: no ova nije uspjela

ni izdaleka, a niti je mogla da uspije, jer je ova došla u Volosko-Opatiju, kao mrtvo rođeno dijete na svijet. Prilike u Puli, Trstu te inim industrijalnim mjestima posve su druge, nego što su u lječilištu Opatiji; prama tome ne mogu ni pravila „N. R. O.“ u Trstu i drugdje da odgovaraju ovdješnjim prilikama.

Treba stoga da osnujemo novu narodnu radničku organizaciju, sa takovim pravilima, koje će zabiljga odgovarati ovdješnjim okolnostima. U tim pravilima mora da bude predviđeno sve, što će radništvu biti od potrebe i koristi: društvo mu mora da pruža obilnu potporu u slučaju bolesli, smrti, nezaposlenosti i štrajka; mora da zastupa radničke interese bilo kojom formom; mora da radništvu pruža zabave i nauke.

Da budu potpore, što će ih redoviti članovi dobivati, što veće, imala bi se čitava svota, što će je doprinášati društveni članovi, uložiti u potporni fond, dok bi se za naobrazbu članova imala brinuti općina volosko-opatijska.

U Pragu imade u gradskoj čitaoni 350 egzemplara svjetskih novina, a u knjižnicama gradskim mnogo tisuća knjiga. Sve su te knjige i novine na raspolaganje českom radniku i djaku za samih 20 h na godinu; tu se svotu naime plati za legitimaciju, što nije za drugo, nego li za kontrolu, da u te lokale ne dodje kojigod nje-mački potepuh. Tako se brine praški magistrat, a i druge češke općine, za naobrazbu svojih općinara znajući, da je novac, uložen u prosvjetu, uložen na stotruko kapitalizovanje!

Svi priznajemo, da je Češka najkulturnija, a ujedno i najbogatija zemlja u Austro-Ugarskoj. Da, to svi priznajemo i znamo, zašto su Česi veliki i jaki, pa ipak se za primjerom Čeha pri stjecanju blagostanja ne povodimo.

Mi se pako svakako nadamo, da će se za primjerom Čeha i Danaca prva na jugu povesti općina volosko-opatijska, koju će u pučko-prosvjetne svrhe zrtvovati barem toliko novaca, da će slavenskom radništvu u svome području davati barem toliko potpore, da će se s njome moći naplatiti stanarinu za društvenu čitaonu i knjižnicu i pretplatiti na potrebne novine i knjige. — Da se mi u nadi ne varamo, to nam dokazuje činjenica, da je volosko opatijska općina prva na jugu, koja se počela baviti, po uzoru naprednih engleskih općina, velikom municipalizacionom politikom, nastojeći predobiti pod svoju upravu sva veća poduzeća, naročito komunikacije, vođu, svjetlo itd., jer kojegod svote bile u te svrhe uložene, odnosni novac nije nikada izgubljen, jer taj novac ostaje medju domaćim radećim narodom i onemogućuje zamusanim čifutima da bezdušno gule i isisavaju domaći element.

I bude li naskoro počela djelovati nova narodna radnička organizacija u gornjem smislu; bude li općina doprinesla dužni iznos za uzdržavanje velike pučke čitaone i knjižnice, te za priredjivanje potrebitih pučkih predavanja i debatnih večeri; bude li ostalo naše gradjanstvo simpatiziralo s tim društvom, te ga pripomoglo materijalno i moralno, — mi ne ćemo trebati nikada strepiti pred tudjinskom najezdom, niti će trebati naš domaći radnik da bježi u Ameriku za mrtavom i gorkom zaradom.

U protivnom pako slučaju odzvonit će nam već kod prvih, a bez dvojbe pako kod drugih općinskih izbora.

U Voloskom-Opatiji, 6. II. 1912.

Narodni radnik,

Zašto je Dr. Červar položio zastupnički mandat? U to skakljivo pitanje nebi bili ni prvi put dirali, ni nanj se danas vraćali, da nebijasmo na to u javnosti izazvani i da nas nije hotio u zadnjem broju „Nashe Sloge“ „Drugi izbornik“ u laž utjerati.

Mi tvrdimo i danas apodiktčki, da nije znao nijedan član hrvatsko-slovenskog kluba na istarskom saboru, nit ijedan odbor-nik političkog društva za Hrvate i Sloven-ce Istre za prave razloge, koji su sklonili g. Dr. Červara na to, da položi zastupnički mandat.

G. „Drugi izbornik“ tvrdi doduše, da se je *ovuda* (gdje?) razglasilo i da je to sam g. Dr. Červar rekao, da je uzrok njegove demisije taj, „što se je na jednoj sjednici opć. zastupstva u Kastvu predložilo, da mu se dade nepouzdaničica,“ ali taj razlog i kad bi postojao, nebi bio imao toliko djelovati na g. Dr. Červara, da položi zastupnički mandat. Ako se je i, ovorilo o nepouzdanici, do nje nije ipak došlo, a g. Dr. Červar je, po priznanju njegovog branitelja, u svojoj *naglosti* položio mandat.

Da nebijase tomu razloga — bar ne pravog razloga — priznaje i sam „Drugi izbornik“ svojom tvrdnjom, uz koju pristajemo i mi, da su izbornici imali u g. Dr. Červara *podpuno povjerenje*.

I mi žalimo, što se nije našao način, kojim bi se bilo sklonulo g. Dr. Červara, da povuče demisiju, ali žalimo isto tako iskreno i duboko, što se polaže mandate kad se *ušiva* *podpuno povjerenje izbornika*.

Prvi izbornik.

S ovim zaključujemo ovu nemilu aferu, koju su izazvali listovi izvan pokrajine, kojim se je moralo odgovoriti i u našem listu.

Op. Ured.

Iz Rubeš kod Kastvu nam pišu. Dne 2. februara po podne obdržavala se je glavna godišnja skupština Udruge sv. Mihovila u Rubešima. Ta udruga ima još sad svoj djelokrug za seoske županije Rubeši, Spineći, Trinajstići, Malulji i Jurčići. Svrha njoj je, da se njezini članovi medjusobnu izobrazuju, i da se medjusobno podupiru. Kod skupštine se je svak mogao uvjeriti, da tu svrhu članovi sve više dosižu. Sam tok skupštine pokazao je, kako znadu liepo, triezno razpravljati o svojim stvarima. A da se i negovori o tom da se članovi čitanjem novina i inače izobrazuju. A kako se tek podupiru. Četrdeset njih bilo je bolestno, i svi su dobivali propisane podpore i liječnika i ljekove od Udruge. Dvojica lani, a jedan ljetos je umro; njihovi preostali dobili su svaki po 100 kruna od Udruge. Kod skupštine se je za udovu najzad preminuloga Ljudevita Dukića sakupilo medju čl novi 30 kruna.

Tečajem godine i to mjeseca marča obdržavala se je izvanredna skupština Udruge, na kojoj se je prihvatilo njeke promjene pravila. Čeka se na potvrdu istih. Čeka se osobito željno na to, da se djelokrug Udruge proširi takodjer na županije Jusići i Srdoč. Mnogi iz tih županija žele postati članovi Udruge. I hoće čim bude promjena pravila potvrđjena. I na skupštini govorilo se je o tom i ž-bilo da se potvrdu požuri.

Udruga imala je prve nedjelje kolovoza, kako svake godine, kod sv. Mihovila sv. misu i propovjed. Učestvovala je kod desetgodisnjice „Istarske Vile“ u Kastvu. Mnogobrojni članovi izkazali su zadnju počast svojim preminulim drugovima. Odbor obstojeći od članova Male Mavar, Josip Ferlan, Sime Srdoč i Josip Bačić obdržavao je tečajem upravne godine 1911. sjednica 7, i razpravljao u njih o stvarih Udruge, kako bi sve to bolje napredovala, te obavljao redovite poslove.

Novih članova dobila je Udruga 51. Svih ima sada 156, a od kojih je 7 u Americi, a 2 kod vojnika.

Svega prih. da imala je Udruga tečajem godine 1911. preko 5500 kruna. Svega razhoda skoro 2000 K. Od toga je izdala najveći dio na bolestne članove i obitelji umrlih članova. Imovina Udruge povećala se je za blizu K 500.

Sama skupština tekla je redovitim načinom. Došlo je uza sre grozno vrietne blizu 100 članova.

Predsjednik Jenko Parlinić ju je otvorio, pozdraviv prisutne, i izrazio svoju zahvalnost za pokojnima članovi. Tajnik Mate Mavar pročitao je svoj tajnički i blagajnički izvještaj mjesto blagajnika Josipa Ferlana. Član nadzornog odbora profesor Vjekoslav Spintić u ime svoje i dvojice drugova, Josipa Milića iz Matuljeve i Jos. Milića iz Jurčičeve, izjavio je, da su pregledali cijelo poslovanje, naročito pak blagajničko, i našli u redu. Odobrila su se oba izvještaja tajnički i blagajnički, i dan upravnom odboru absolutorij.

Primili su se neki predlozi odborovi, i nekijh članova. Saslušale su se neke preporuke i želje, kao i vruće riječi, kojim su Udrugu pozdravili i zaželeli joj najbolji napredak članovi prof. Vjek. Spintić i predsjednik Vjek. Ferlan, ovaj vrativši se poslije preko 9 godina iz Amerike.

Za predsjednika kao i u upravni i nadzorni odbor izabralo se je dosadanje članove. Tajniku imenovalo se je pomoćnika u osobi Matka Spintića. Vodji društva imenovalo se je zamjenika u osobi Jurdana Ivana Komadane. K tome imenovalo se je 9 članova iz raznih dijelova područja Udruge koji će imati posredovati izmedju botestnih članova i odbora.

Zelimo i mi Udrugi najbolji uspjeh sa daljnom željom da se sličnih Udruga osnuje takodjer druguda po Kastavščini, i drugud u kotaru, i po Istri.

Iz Kastva pišu nam da Hrv. Čitaonica priređuje po davnom običaju dne 18. o. mj. t. j. na „pustinu nedjelju“ svoju starijsku zabavu s plesom.

Iz Voloskog nam javljaju: Dne 5. o. mj. oko 9 sati prije podne, dolutao je (u Opatiju ogromni jedan cvčarski pas. Po alinama, što su mu iz ustiju cijedile, po držanju repa, lutanju i mutnim očima bilo je odmah vidjeti, da taj pas nije zdrav. I nije bio: bio je bijesan. Policija se i žandarmerija dala odmah u potjeru za njim, da ga ustrijeli. Malo zatim čuo se glas, da je ujeo jednog radnika. Zalim su izišli na cestu i nekoji lovci, da na tog psa vrebaju. No kako je isti bio vrlo velik i jak, prvi mu hitci nisu naudili: sav je bio okrvavljen, i sprijeda i straga, no on je još uvijek jurio naokolo. I nije za ništa: ujeo je petoricu: dva u leđima i tri u Voloskom. On je petoricu dobro ugrizao, dok je nekolicini samo gaće raztrgao i tek ih ogrebao. Što se znađe, okrvario je i dva psa; bogzna kolike je ugrizao, a da se toga nezna.

Konačno je taj pas bio ustreljen u Voloskom nešto iza podneva. Konstatiralo se, da je bio bijesan. Petoricu nesretnika otpremilo se još istog dana u Beč, dok su ugrizeni psi već ustrijeljeni od živodera.

Čitavo je Volosko bilo u velikome strahu toga jutra; činilo se, da je bio zaturbio znak alarma. Koliko su samo straha pretrpjeli roditelji za svoju djecu, koja im se imala iz škole vratiti!

Pazinski kotar:

Omladinski ples u Pazinu. U subotu dne 10 februara priređuje pazinska omladina ples u velikoj ukrašenoj dvorani Narodnog Doma u Pazinu uz sudjelovanje narodne glazbe. Pošto su ove godine odpali svi društveni plesovi naših društava u Pazinu, to se je omladina odlučila, da priredi jedan ples, na kojem bi se okupilo sve što je našeg u Pazinu. Naše društvene prilike zahtjevaju, da se održi jedan bolji ples u familiarnom i demokratskom duhu, da se na taj način održi neki život u našim redovima.

Po zauzimanju naše omladine oko tog plesa nadamo se, da će uspjeti na zadovoljstvo sviju naših krugova, od kojih se očekuje obilato sudjelovanje.

Pučka knjižnica u Pazinu. Knjižnica je smještena u prostorijama Hrv. Čitaonice (Narodni Dom), imala je u prošloj godini 1911. čitaoca 155, koji su isposudili 1035 knjiga. U mjesecu januaru ove godine izposudilo se 146 knjiga na 50 čitača, dakle za 16 knjiga više nego li se je izposudilo u januaru prošle godine. Ovi brojevi su povoljni, ali s obzirom na naše stanje u Pazinu, trebali bi, da broj još više naraste i da čitaoci budu osobito seljaci, obrtnici, trgovci i drugi namještenici i pomoćnici. Molimo stoga sve naše ljude da porade oko toga, da se i na taj način proširi što veća prosvjeta medju našim narodom u Pazinu i okolici.

Knjižnica je otvorena svake nedjelje i biagdana, i svake subote od 5—6 sati po podne, a za svaku isposudjenu knjigu plaća se samo 4 filira, a seljaci 2 filira.

Knjižnica broji danas 1252 djela u preko 2000 svezaka, te nije to obična pučka knjižnica, kao što su ostale društvene knjižnice. Uprava knjižnice nastoji učiniti takovu kulturnu instituciju, koja bude dostojno odgovarala onom položaju, što ga ima de grad Pazin u našem narodnom životu u Istri. Uprava si je knjižnice pribavila stare godišnjake „Naše Sloge“ od godine 1880.—1877. i od g. 1885.—1905., što je velika rijetkost, a drugo je to od velike važnosti za naš mladi naraštaj, jer se „Naša Sloga“ ne može dobiti u nijednoj javnoj instituciji u Istri. Manjkaju samo još godišnjaci N. Sloge od 1878.—1882 i 1906—1909.

U ovo zadnje vrijeme primilo je akad. fer. društvo „Istra“ na dar 192 knjiga, i to od g. Iv. Medvedića, učitelja 170, od I. Prudana 12, Z. Ružić 3, S. Legović 2, Babuder C. 2, Rauer F. 1, J. Blažić 1, i J. Mandić 1 knjigu.

Svim se darovateljima najljepše zahvaljujemo i ujedno molimo, da nas podupru u našem nastojanju, jer mislimo, da je suviše, da razlažemo važnost ove knjižnice u gradu Pazinu.

Porečki kotar:

Sv. Lucija kod Oprtija. I kod 'nas se po običaju obdržavala Božićnica. Ouspjehu nema ni govora. Taj je bio krasan, iznad svakog očekivanja. U subotu pred Božićem već u 1 sat po podne bila su pred Družbinom školom sakupljena školska dječica. Roditelja malo, budući su bili zaposleni svaki kod svoga seljačkoga doma Program je započeo: deklamacije, pjevanje itd. bilo je divno. Osobito krasno izvedena bila je šalo-igra: „Kako tko posije, tako i žanje“.

Moramo se zaista čuditi gospodji učiteljici, kako je mogla tako dobro uvježbati školsku djecu. Ta znamo da su to bila samo seljačka djeca, pa ipak su program vrlo pohvalno izvodjela. Iza dovršenoga programa razdijelilo se djeci darove.

Za Božićnicu u sv. Luciji doprinesla su sljedeća gg.: Klub XIII. Volosko K 20, Ernest Baša odv. činovnik K 20, Venceslav Folta župe upravitelj Topolovac 10 kruna, Nežić Ivan Livade K 6, Walker Emil dekan, Oprtalj K 5, Antun Nedvad župnik Sterna K 10, Josip Mandić župnik Završje K 5. Plemenitim darovateljima od malece djece najsrdačnija hvala!

Zrenj. Čudit će se cijenjeni čitatelji „Naše Sloge“, što se Zrenjenci, već toliko vremena ne javljaju u cijenjenom listu „Naša Sloga“.

Po običaju držala se drugi dan sv. Tri kralja Božićnica. Djece i njihovih roditelja bilo je taj dan prilično. Ah, kako sreće, da bi svaki dan polazilo toliko djece u školu. U Družbinj školi u Zrenju opširano je okolo 100 djece. Ali polaze školu razmjerno malen broj. Nemarni roditelji

neće, da šilju redovito svoju djecu u školu. Dakako da na taj način nemože škola napredovati. Dočim u zlokobnu Leginu školu hrle svi u školu, koji su upisani. Zaista Zrenjski Hrvati podali su se atrahnom zrtvulu. Opstoji po imenu pjevačko društvo »Mirna«. Krasno ime, divnijeg značenja. Na žalost odbornici »Mirne« nijesu se prevarili, kad su društvo krstili tim imenom. Mirna jest doista mirna, jer od nje nema već više vremena nitu glasa.

Imademo ovdje i podružnicu Družbe sv. C. i M. ali i nju samo u pravilima. Za sada je dosta, nego samo poručujemo nekadanjim odličnim borionicima hrvatske svijesti na Zrenštini sljedeće: Predsjednici »Mirne« i »Podružnice probudite se, pozovite odbor, radite sa odborom, jer smo se pretrano dali počinku, a neprijatelj (Talijan) naši rade i mogli bi nas u radu preteći, a onda kakve posljedice? Na rad dakle! Ne gledajmo ako smo si osobni neprijatelji, pazimo, budimo Hrvati hrabri, radini, a ne — kukavice!!!
Hrvat željan rada!

Iz Funtana nam pišu da je u nedjelju dne 28. pr. mj. bio u Funtani »Družbin ples« na kojem je svirala glazba iz Kaštelira. Čisti prihod iznaša K 40.—. K tomu su nadodali naši zemaljski prisjednici Dr. I. Zucconi i A. Andrijić svaki po K 20, nemogući prisustvovati plesu. Taj iznos od K 80.— šaljemo Vama da ga privedete namijenjenoj svrsi.

Koparski kotar:

Zahvala. — Br. 293. Zastupstvo mjestne, općine Roč, zaključilo je, da podpisano općinsko glavarstvo ovim putem izrazi najljepšu zahvalu državnim i zem. zastupnicima g. prof. Mandiću, g. Dr. M. Laginji, zemaljskom zastupniku i učitelju poljodjelstva g. Ivi Sancin i c. k. kotarskom poglavaru g. G. Polley, koji su priskočili u velikoj bijedi i potrebi siromašnom stanovništvu ove općine na pomoć time, da su mu izhodiili od visoke c. k. vlade državnu podporu u iznosu 35.000 kruna.

Glavarstvo općine Roč dne 4. II. 1912. Općinski glavar: Pavlatić v. r. 3

Buzet. Već je minulo 5—6 godina, što se u Buzetu ustanovilo glazbeno društvo »Sokol«. Iza raznih neprilika, bilo radi loših financija, bilo radi pomanjkanja učitelja, s kojima se društvo borilo, danas je počelo drugim životom živjeti, možemo kazati preporučilo se.

Hvala nastojanju učitelja g. Bradaske, koji se mnogo trudi, da našu glazbu dotjera u umjetničkom pogledu, te nastoji da nanovo uvede disciplinu, koja je žalibože u redovima samih glazbara vrlo popustila. Ako g. učitelju uspije njegovo hvalevrijedno nastojanje, biti ćemo mu vrlo zahvalni, te će moći na našu pomoć uvijek računati, a nadamo se, da će i glazbari učiniti svoju dužnost, kako prav. Hrvati i uzdržati ugled svojoj narodnoj glazbi.

Ovih je dana ovdje osvanuo u dogovoru sa odborom jedan arak za sakupljanje dobrovoljnih prinosa, te smo uvjereni, da će svaki, komu je stalo do napredka ove čisto narodne institucije, što dublje posegnut u žep. Nade je, da će nas se i naša daljoja okolica sa ovećim prinosom sjetiti.

Glavna skupština »Vodnika« u Dolin. Od tamo nam pišu da su se konzern jenara o. g. članovi pjevačkog društva »Vodnik napokon probudili iz poduljeg sna i u znatnom broju prisustvovali dne 28. i. godišnjeg glavnoj skupštini.

Uprava društva povjerena je novom odboru, kojemu je na čelu poznati rodoljub

g. I. Prašelj a nadzornikom velezaslužni načelnik i zem. zastupnik g. Josip Panžger. Ova nam dva imena jamče, da će se u »Vodniku« povesti nov život te da će rodoljubni njegov rad blagotvorno djelovati i na ostala pjevačko-zabavna društva u čitavoj občini.

Javna zahvala. Obćina Dekani zahvaljuje se onima, koji su pripomogli, da je dobila državnu podporu u iznosu od K 45.000 za ublaženje biede nastale usljed tuče i suše god. 1911.

Franina i Jurina.



Jur. Si čul, Frane, kako lipu patronešu su stekli kanfarski krnjeli i poperdili.
Fr. Ne, za tu glasovitu peršonu još ne znam.

Jur. Tu ti je znaš ona tamo na boduliji Luce zvonjarica a u Kanfanaru Lucija prašćarica.

Fr. Nò, nò, viš ju malo, ki titul je do-bila. Ma njoj i pristjeji odkad nosi klobučinu, samo joj fali još pometačina, da bude onda pravi homutina.

Jur. A ter je već; odkad je gospa va šaketi postala, od onda je ona nobile italiana i uvijek puna usta p...ščavi.

Fr. Ala da bi Mate Zvonjarić znal da mu je kći Luce tako plemenita roda, šal bi valje ča iz Galije.

Jur. Čemo mu benj povidat kako njegova kći Luce lipo po gospodsku živi i još gospodskije se ponaša.

Fr. To je istina; kako da je va Parizu uzgojena a ne va Galiji.

Jur. Ter joj je sada kanfanarski drafus za meštra.

Fr. Da ni samo još za drugo ča.

Razne primorske viesti.

Slaveni u Istri god. 1848. U zadnjem (52.) broju ljubljanskog lista »Kmetijske in Rokodelske Novice« od god. 1848, dne 27. decembra pod rubrikom »Novinar« čitamo sljedeće:

»Na vprašanje nekterih Dalmatinskih poslanecov: Zakaj da je Cesar bana Jelaičića, Hrvata, za poglavarja Dalmacije postavil, je minister Stadion odgovoril: da pri vsm tem ostane Dalmacija samostalno kraljevstvo, da so se pa ministri pri volitvi Jelaičića posebno po tem ravnali, ker je v Dalmaciji kakor v Istri već Slovanci, kakor drugih narodov«.

Ovako govorilo se u Beču god. 1848. Bilo im vruće!

Kasnije sedamdesetih godina rekao drugi ministar zastupniku Viteziću: Od kada Hrvati u Istri?

A danas?

Razdioba državne podpore. Kako smo onomadne javili doznačila je vlada za porzne općine Savudrija, Kaštel i Sv. Petar — u občini Piran za ublaženje biede podporu od 20.000 K. Ta se podpora ima

upotrebiti za javne i obće radnje, koje valja provesti u recenim poreznim obćinama. Razdioba te podpore usliediti će dne 10. o. mj. u 10 sati u jutro na c. kr. kotarskom poglavarstvu u Kopru. Zanimane obćine zastupati će načelnik i svaku po jedan pouzdanik ili župan, a upozoren je na tu razdiobu i zastupnik Mandić za eventualno sudjelovanje.

Veliki Cirilo-Methodov ples. U sobotu privedila je slovenska i hrvatska mladež grada Trsta u svim prostorijama »Narodnog Doma« obćajni veliki ples na korist slovenske i hrvatske »Družbe sv. Cirila i Metoda«. Ples taj je bio, kako nam od tamo pišu, doista i obzirom na ogromno mnoštvo tršćanskih Slavena, koji mu prisustvovaše i obzirom na njegov moralni i materijalni uspjeh — upravo velik i sjajan. Na tolikom uspjehu čestitamo srdačno našoj vrijednoj mladeži, koja se eto svake godine sjeti ovako rodoljubno i poželjvno naših plemenitih »Družba«.

Javna skupština političkog društva »Edinost« obdržavana je, kako čitamo u tamošnjih listovih, prošle nedjelje u prostorijah »Narodnog Doma«. Na skuštini govorio je državni zastupnik g. Dr. Rybaf o političkih odnošajih na slavenskom jugu naše monarhije. Na koncu prihvaćena je resolucija, kojom sa odsudjuje današnja nezakonita vladavina u Hrvatskoj, izriče se simpatije stanovništva Hrvatske, poziva se jugoslavenske zastupnike na složan rad i obranu svojih prava i konačno se poziva zastupnike našeg parlamenta, da prisustvuju budućim izborima u Hrvatskoj pa da vide kako se tamo kod izbora postupa.

Spomennica pravaških zastupnika. Na 31. sječnja o. g. predali su pravaški zastupnici S. Zaporac i dr. Sesardić u kabinetskoj kancelariji Njeg. Veličanstva memorandum pravaških zastupnika, sastavljen na zadnjoj skupštini u Zagrebu, kojim mole Nj. Vel. da, nadovezujuć na reskript od 26. veljače 1861., upravljen hrvatskom saboru, sazove zastupnike iz Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije i Istre na vijećanje u glavni grad Zagreb, a to radi uređenja unutrnjih odnošaja kraljevstva hrvatskoga i njegovih odnošaja prema cjelokupnoj monarhiji onako, kako odgovara pravima i probicima hrvatskog naroda, sjaju i moći prejasne dinastije.

Nova dionička pivovara u Trstu. Jadranska banka u Trstu te poduzetnici braća Petar i Jeraj Liebmann dobiše do zvolu od vlade, da mogu ustrojiti novu dionička pivarnu pod imenom »Adria«, koja će preuzeti pivovarnu i sladarnu u Senoću, koja postoji tamo od g. 1820., koja izvaža već do sada pivo i koja je sada moderno uređjena. Dionička glavnica iznosi 1.000.000 K, od kojih je apotom

te putem privatne subskripcije već pokriveno 700.000; o. tihih 300.000 K biti će skorih dana izloženo na javnu subskripciju.

Drugi »Dreadnought« (čita: drednog) oklopnjača naše ratne mornarice bitu će do malo sagradjena i u more porinuta dne 23. marča o. g. Ona se gradi kano i prva, koju porinuše prošle godine, na brodogradilištu Sv. Roka u Trstu. Srećanom porincu imade prisustvovati i priestolonasljednik nadvojvoda Franjo Ferdinand.

Poziv!

Usljed §. 32. zadružnog ugovora »Ribarske zadruge« registrane na ograničeno jamčenje u Berseču poziva se ovim članove na prvu glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 18. o. mj. na 9 ura prije podne u općinskom uredu u Berseču sa sljedećim

Dnevnim redom:

1. Izvješće prvog upravnog odbora.
2. Rasprava o raspustu društva.
3. Rasprava kako se ima podmiriti nastajuće troškove.

Ribarska zadruga reg. zadr. na ogr. jam.

Berseč, dne 4. veljače 1912.

Odbornik:

Upravitelj:

I. Dujmović.

G. Jedrotić.

Pozor tamburaška i pjevačka društva.

Naručite za pokladne zabave novo izaše šaljive igrokaze, šaljive skladbe (kuple) sa pratnjom tambura ili glasovira i nove tamburaške partiture od Stahuljaka, Hruze, Farkaša, Machaca itd. kod prve sisacke rukotvornice tambura

J. Stjepušin, Sisak.

Za prodati:

dvoja konjska kola nova; jedna su malo rabljena; na nje se može naložit 15—18 met. — Pet komada orma za konje; jedan par manji, jedan srednji, a jedan komad za većeg konja. — Dvjesto kila sira slavnoga dahmatinskog po K 1.40 klg. Koji želi što kupiti neka se upita kod uprave lista.

Uložne knjižice za »PELICU« mogu se dobiti u tiskari Laginja i dr., Pula.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Austro-hrvatsko
porebničarsko društvo na čistoći u Puli
Ravnateljstvo u Puli
Vlastito odpravništvo na Riecel, Riva Cric-
stoforu Colombo.

Sjetite se družbe Sv. Cirila
i Metoda za Istru!

OLOVKE
u korlat družbe sv. Cirila i Metoda.
dobivalu su u
tiskari Baginja i drug. u Puli
ulica Giulia 1.
uz članu od 2 do 10 para.

Plovitbeni red
vrjedn od 1. siječnja 1912 do opozira.
Pruga: Punat-Rijeka.

Swaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Swaki dan
5.45	odl.	VPUNAT	dol.	po podne 4.50
6. —	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.	Glavotok	dol.	4.25
7. —	dol.	Malinska	dol.	3.40
7.05	odl.	Omšalj	dol.	3.35
7.35	dol.	RIJEKA	dol.	3.0
7.45	odl.		dol.	2.5.
8.30	dol.		dol.	2.10
8.85	odl.		dol.	2. —
9.50	dol.		dol.	12.55

Uvjetno pristajanje u Srijvicama i Torkolama.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Swaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Swaki dan
4.30	odl.	VPUNAT	dol.	po podne 6.10
5.40	dol.	Baška	dol.	5. —
5.45	odl.	Punat	dol.	4.50
9.30	dol.	Rijeka	dol.	12.55

Uvjetno pristajanje u Staroj Bašci

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjvjevi

Swaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Swaki dan
7.35	odl.	RIJEKA	dol.	po podne 9.20
8.10	dol.	Opatija	dol.	8.45
8.20	odl.	Lovran	dol.	8.35
8.35	dol.	Lošinjvjevi	dol.	8.15
8.45	odl.		dol.	8.10
1.12	dol.	LOŠINJVEVI	dol.	8.30

Uvjetno pristajanje u Malomlošnju luka sv. Martin

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Swaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Swaki dan
7.35	odl.	RIJEKA	dol.	po podne 7.30
8.10	dol.	Opatija	dol.	8.45
8.20	odl.	Lovran	dol.	8.3
8.35	dol.	Rab	dol.	6.30
8.40	odl.		dol.	6.10
12.30	dol.		dol.	2.30

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Swaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Swaki dan
6.35	odl.	RIJEKA	dol.	po podne 5. —
7.10	dol.	Opatija	dol.	4.25
7.20	odl.	Belj	dol.	4.15
8.40	odl.	Merag	dol.	2.55
8.50	dol.	Krk	dol.	2.45
9.40	dol.		dol.	1.55
9.50	dol.		dol.	1.45
10.20	dol.		dol.	1.15
10.30	odl.		dol.	12.55

Pruga: Vrbaik-Sv. Mark-Šilo-Crikvenica

Swaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Swaki dan
2. —	dol.	Balkanova	odl.	po podne 11.25
19.20	odl.	Rab	dol.	11.15
2.20	dol.		dol.	9.25
2.40	dol.		dol.	9.15
3.05	dol.		dol.	8.50
3.10	odl.		dol.	8.40
4.20	dol.	Vrb. Lok.	odl.	7.15
4.30	odl.		dol.	7.05
4.40	dol.	Mal. Lok.	dol.	6.55
4.50	dol.		dol.	6.45
5.40	dol.	NEREZINE	dol.	6. —

Pruga: Crikvenica-Mišćić

Swaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Swaki dan
5.30	odl.	VRIJEKA	dol.	po podne 4.30
5.45	dol.	Sv. Mark	dol.	4.15
5.50	dol.		dol.	4.10
5.30	dol.		dol.	3.30
6.40	dol.		dol.	3. —

Pruga: Crikvenica-Mišćić
Pruga: Crikvenica-Mišćić
Pruga: Crikvenica-Mišćić

„CROATIA“
osiguravajuća zadruga u Zagrebu.
Utemeljena godine 1884.
Povjerenik za Pulu i okolice: Lacko Križ u Puli.
Centrala: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.
Podružnica u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 2594.
Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.
Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrste osiguranja:

- I. Na ljudski život:**
 - osiguranja glavnica za slučaj dožljaja i smrti;
 - osiguranja maraza;
 - osiguranja životnih renta;
- II. Protiv štete od požara:**
 - osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica);
 - osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanski robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.);
 - osiguranja poljskih plodina (žito, sjena i t. d.);
- III. Staklenih ploča protiv razlupanja.**

Zadružna imovina u svim najljepšim iznos K 2,319,068-21
Od toga temeljna glavnica K 800 000 — —
Godišnji prihodi primljeni s pristojbama K 1,221,748-41
Isplaceni odštete K 4,323,268-44
Sposobni posrednici i akvizitleri namještaju se uz vrlo povoljne uvjete.

NAUČENA DYNAMIZIRANJA
ANTI-RADIC
ANTI-SPIJLET
i (SPALATOR)
Istruovane cjenike saje bodava

Petrove kapljice.
Droga od sv. Petra
Droga od sv. Petra
Droga od sv. Petra

FR SULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica 1.

Najbolji češki izum!
Jeftino perje za postelje!
1 kg sivo, dobro odihano 2 K; bolje 2-40 K; prva vrsta polusvijetlo 2-80 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5-10 K; 1 kg najblijše, kao snijeg, bijelo, odihano 6-10 K; 8 K; 1 kg pahuljica, sivo 6 K; 7 K; bijele fine 10 K; najblijše prave pahuljice 12 K.
Kod naručbe od 5 kruna franko.
Iz gustog ervenog, plavog, bijelog ili žutog nankinga, 1 pokrivač, 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 jastucima, svaki 60 cm dug, 58 cm širok, napunjen s novim, sivim, vrlo trajnim pahuljicama 20 K; pahuljica 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3-50 i 4 K. — Razmišljajte se pouzrećem počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag franko; ako se ne dopade vraća se novac. — Cijenik hadava i franko.
S. BENINICH, Dešenice, 762, Šumilva

ALFA
brzi strojevi na paru za krmu su najbolji!
Novi popravljivi sustav!
Čvrsta izradba potpunoma iz kovanoga željeza i željezne ploče!
Treba se čuvati od jeftinijih i lošijih posrova iz ličanog željeza!
Dopisuje se slovenski i hrvatski!
Zahtijevajte cjenike!
Dionička zadruga Alfa Separator, Beč XII 3.

L. STEFFANUTTI - PULA
Skladište pokućstva, zrcala, slika itd.
Nemogući u ovo kratko vrijeme rasprodali su zalihu pokućstva, prenosi smo naše skladište pokućstva, zrcala, slika itd. u VIA KANDLER br. 26. Javljajući to vrlo pošt. obćenstru zahvaljujemo na susretljivosti i podršci kroz 44 godine, te se preporučamo i nadalje naklonosti i dosljednoj susretljivosti obćenstru pošt. obćenstru u gradu i pokrajini sa svom točnošću dobrom i solidnom robom te umjerenim cijenama.
TVRDKA L. STEFFANUTTI.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE
kao motore na plin (gas), benzol, žutu, kamru ulje za obrtničke, poljodjeljske i električne namjesteke snage, dalje namjesteke na mehani plin proizvodnje.
DRAŽDJAJSKA TVORNICI MOTORA
na plin i d.
(A. G. Draždjajski Gasotvorila i Motorni Kraljevo Dvorište)
najveća specijalna tvornica Evrope
Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upravljati valja:
Tehnička poslovnica:
EMANUEL KRAUS,
TRST, Via San Nicolo 2/b.
Djelava u se potpuno opreme za obrtničke i industrijalna poduzeća
Cijenik no zahtjev besplatno i bez poštarine.
Dopisivanja: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.

POZOR RODOLJUBI!
ZAHTEJAVAJTE POSVODA
= NASE IGRAČE KARTE =
PRIMORKA
PRODAJU SE U TISKARI PAPIRNICI I KNJIGOVEŽNICI LAGINJA I dr. PULA.